

SANT ANDREU

25 anys de cultura i reivindicació

- Els Diables de Sant Andreu fan 25 anys

Enguany, els Diables de Sant Andreu han celebrat 25 anys d'existència. Entre altres actes, per al dissabte 30 de setembre van muntar unes intenses jornades amb activitats de tot tipus i per a totes les edats, que van omplir la plaça de Can Fabra a tothora.. Per saber-ne més, hem entrevistat en Xavi, membre d'aquesta colla mítica de Sant Andreu i de Catalunya.

Explica'ns una mica els inicis de la colla.

Aquesta colla es fundà el 1981, amb la idea principal de fer una colla de Diables, perquè mancava a Sant Andreu i es veia com a necessitat. Ben aviat, però, des d'un principi, surten coses que no s'esperaven, surt una colla amb moltes ganes, que van fer correfocs, que van fer un drac, que no era tant assequible com ara.

També marquen directrius pel que fa a la vestimenta; el 1981 apareixen amb monos, sense tintar (es tintaven de vermell) i mitges màscares. Això va crear controvèrsia, un xoc; era el 1981, feia relativament poquíssim que s'havia entrat en aquesta falsa democràcia, i encara hi havia molt per fer, molt per descobrir.

A partir d'aquí fan petites accions de foc, que sortien del típic recorregut; per exemple, parar a una plaça i fer quelcom de pirotècnia o peça teatral. Això es va desenvolupant, fins que l'any 92, quan ja es portava molt de temps experimentant amb les màscares, s'havien abandonat els vestits de sac i ja s'anava amb els monos tintats: s'havia entès que el correfoc era un espectacle, de principi a fi. Aquí va coincidir, també, després de lluitar, un espai funcional, el local de Trialavia, al C/Torrent Estalella. Això va potenciar que es poguessin treballar estructures per poder realitzar espectacles, i també donar vida social, perquè era un espai molt gran, a l'aire lliure. Va ser el boom; Trialavia-Diables de Sant Andreu, pretenia ser un grup d'espectacles: correfocs, animació, cercaviles.. experimenta coses noves.

Una de les facetes també ha estat el vostre vincle i compromís social.

Poc abans ja comença a haver-n'hi, de compromís social, però el més fort surt cap a mitjans dels 90, també pel canvi generacional; creiem oportú que Diables intervingui sobre les coses del seu entorn, tant proper com llunyà, i s'ha donat suport a moltes coses: sempre que se'ns ha cridat per qüestions que considerem socialment justes, nosaltres hem estat allà. Per exemple, la primera vegada que jo recordo va ser a Tàrrega, durant la guerra de Bòsnia, es va fer la cloenda de la fira al teatre, i es va fer un manifest condemnant el genocidi que estava havent-hi i que just s'estava descobrint. Diables ho va fer tot i que l'organització no ho veia gaire oportú perquè just aquell dia hi havia hagut uns bombardeigs impressionants amb centenars de morts.

A Sant Andreu s'ha donat suport a centre socials okupats, a moviments socials, veïnals, s'ha participat amb col·lectius a favor dels drets de gais i lesbianes, s'han fet coses en defensa de la llengua (pel Correllengua, o per les publicacions en català), i moltes més. Això és així perquè entenem que una associació té una obligació moral de no veure només el que fa ella sinó el que fem tots i totes; si hi ha una mani o una concentració, com per exemple "Sant Andreu x viure", doncs hi col·laborarem com puguem.

Quina és la vostra manera de funcionar?

Partim d'una assemblea que pretén consensuar totes les decisions que es prenguin, prescindim de totes les figures jeràrquiques que conformarien una junta. Moltes entitats, sobretot colles de diables amb estructura tradicional (tant a nivell organitzatiu com artístic), funcionen d'aquesta manera, però nosaltres hem pensat que és millor parlar-ho tot entre tots. Això fa que treballem per comissions, que són autònomes per decidir el que creguin oportú. Hi ha una gent, per exemple, que s'encarrega del taller, l'assemblea podrà opinar, però tenen llibertat per dir una mica el que vulguin mentre vagi en pro de Diables; molt escandalós ha de ser perquè l'assemblea hi digui que no.

No obstant, legalment sí que estem constituïts, sí que tenim persones 'de junta' però és només a nivell formal.

I el finançament?

Ens considerem una entitat autogestionada en tots els sentits. No només ens fem càrrec d'aquesta infraestructura on estem ara; encara que sigui municipal, nosaltres paguem lloguer d'aigua i llum que ens suposa una gran despesa. I a més, d'altres: assegurança, material, etc. Ho extraiem d'espectacles, correfocs que anem fent durant l'any. Quan pressupostem, tenim en compte el material, el desplaçament, etc., i una part que és per l'entitat. Portem així 25 anys i ens va bé, tot i que és molt difícil perquè suposa molta implicació per part de la gent que porta el tema econòmic, d'estar molt al dia, de tenir molta cura amb què et gastes els diners, cosa que no cal amb una subvenció. Però d'això també prescindim, perquè creiem que el preu que has de pagar és massa car, pel que relativament et donen. Com que no volem passar per segons quines coses, preferim que no ens donin 4 duros. Per exemple, l'ajuntament sempre ens tira en cara que durant tots aquest anys està cedint espais municipals per desenvolupar la nostra activitat, però com que nosaltres creiem que això no és cap privilegi, sinó que és un dret per tothom, no creiem que ens estigui fent cap favor. Més aviat nosaltres el favor el fem d'estar en un espai que estava en desús, i donar-los molta sortida: no s'han tancat els espais perquè fossin només de Diables, sinó que s'han intentant obrir, fent tallers, actes culturals, festes, etc., obrint aquest espai perquè tothom hi pugui fer coses.

Quina és la posició que teniu amb la qüestió de Can Galtacremada?

Amb aquest tema, estem enfadats/es per un costat però contents/es per un altre. Enfadats/es, perquè és un espai que d'entrada no va comptar amb el suport de les associacions que en principi hi havien d'anar. Quan el Districte, en concret l'Hereu i el Cardelús, van fer la proposta, nosaltres la vam recollir, valorar, i vam fer una contraproposta, que no era per ganes sinó per necessitats: qualsevol tècnic ha d'entendre que per oferir, s'han de conèixer les necessitats. Com que no ho sabien, els vam fer veure quines eren, els vam lliurar un document on s'explicava la nostra activitat -per si no la coneixien-, què és el que necessitàvem i què mancava en la seva proposta: espai, alçada, en gestió,... Aquest és un punt força conflictiu perquè pretenien institucionalitzar-nos, igual que han fet i faran amb les entitats que vagin allà; les institucionalitzaran, perquè els han posat un horari, els han posat una sèrie de normes,... el pagament que tenen com aquell qui diu és treballar per ells, ... així perds molta autonomia, quelcom que nosaltres valorem molt i no volem perdre. Després de fer-los la contraproposta, de fer reunions, vam parlar amb companys d'Arquitectes Sense Fronteres i vam fer una nova distribució on tothom, nosaltres i les altres entitats, teníem prou espai per desenvolupar les nostres activitats, .. inclòs, perdíem espai per una millora general, però valoràvem que es pogués seguir fent el mateix. Però quan vam entrar en el tema de model de gestió vam xocar, perquè nosaltres no podem treballar de 17h a 22h, nosaltres no podem deixar entrar ningú que no sigui de l'entitat, no podem deixar de fer els tallers que s'estan fent, perquè creiem que és una part important de Diables. La situació quedava molt estancada, tant com que s'ha inaugurat, ha anat qui ha anat i nosaltres continuem aquí.

Per quan de temps?

Vam tenir una reunió amb el Cardelús: això està afectat per un pla urbanístic, que preveu que a tota aquesta zona d'aquí se'n vagi cap avall per fer una zona verda amb pàrquing a sota, edificis... Aquest projecte , en principi, no s'engegaria fins al 2008. Fins aleshores, estem en 'stand by'. Ells es van cobrir les esquenes perquè quan se'ns va acabar el conveni (anual), que també signaven les entitats de l'altra banda del local, no es va signar, i estem en una situació irregular. Ell prometia i parlava molt quan a aquelles alçades ja sabia que s'anava al (ajuntament) central, amb l'Hereu i el Pujalte. Ens falta parlar amb qui està ara, que falta que designi un gerent, per saber si això que ens va dir era cert o no.

Quines relacions teniu amb el Districte? Com encareu aquesta Festa Major?

Relacions amb l'ajuntament, festes: les festes les encarem amb ganes perquè són les del 25è aniversari, tenim ganes de fer espectacles, de fer un bon correfoc, de fer actes al local, de fer l'exposició itinerant, hi ha aquest al·licient. Però és un al·licient gairebé més particular nostre que no pas que ens el fomenti la festa, l'ambient de festa. Com deieu vosaltres, és un ambient de festa menor. Hi ha un problema: la comissió no té prou pressupost, per tant aquest pressupost s'intenta rebaixar cada cop més. El problema no és de la comissió, és de les partides municipals que es destinen per a la Festa Major de Sant Andreu. L'any passat potser els van donar 1milió i mig de pessetes, la resta ho van traient de patrocinadors,...

Que potser la Comissió de Festes s'hagués hagut de plantar? Nosaltres creiem que sí i ho hem dit en molts casos, i tenen el suport de les entitats per fer això en el moment que es vulgui. El que no pot ser és que es dediqui més temps a buscar diners que a treballar per la festa major, això no cap al cap de ningú. Hem de tenir un pressupost prou ampli per poder treballar per no preocupar-nos si l'Hipercom pagarà o no, si pagaran el firaires, etc. Però això sembla que tampoc no rebotja en l'Ajuntament sinó que rebotja a nosaltres perquè aleshores som nosaltres els que hem de baixar el pressupost, perquè no ens podem gastar tants diners... el problema no és nostre, Sant Andreu no ha de patir això, no ha de patir un correfoc més petit, ni un ball més petit, ni una xocolatada més petita. El que ha de fer és fer-lo cada any més gran. Però per fer-ho, el canal a seguir és des de la Comissió de Festes, que és com si diguéssim l'òrgan que organitza i dirigeix i per tant té més facilitat de comunicació amb l'Ajuntament, el que vagi i digui 'Escoltin, senyors, nosaltres no podem treballar amb quest diners', i se sap que tenen el nostre suport. De fet, es va començar una campanya que de moment està molt aturada.

Quines altres activitats desenvolupeu?

Com a Diables, a part de la nostra activitat pròpia (correfocs nostres, als que ens contracten, als que hi anem com a convidats, espectacles, cercaviles, etc.) intentem fer al local diferents activitats. Ara mateix l'únic que estem oferint és el taller de trapezi. Hi ha hagut èpoques que s'han fet més tallers, tots relacionats amb el món de l'espectacle, però també pot ser que no hi estiguin relacionats i es facin igual, la qüestió és que s'utilitzi l'espai.

'El forat dels somnis' va ser una iniciativa que va sorgir fa uns anys enrere, al principi d'entrar en aquest local. Vam estar 3 temporades, oferint el segon diumenge de cada mes un espectacle infantil a 1 €, sense que els grups cobressin. D'això ens sentim molt satisfets/es, però arriba un moment que això s'acaba, ja no trobes a ningú. També arrel de l'incendi, la cosa va fer baixada.

Arran de l'incendi vau notar el caliu de la gent de Sant Andreu...

La veritat és que va estar molt bé, es van fer diferents accions, i hi va haver una resposta popular collonuda per part de molta gent. Molta gent, tant persones com col·lectius, ens van donar el seu suport econòmic i moral. Això ho vam agrair amb un article al "De Cap a Peus". Vam fer un dia sencer d'actes a la pl. Orfila, després concert al Centre Cívic per poder recollir diners i comprar altre cop l'equip de so, per poder fer festa major al local, que retribueixi a tothom.

Corren veus d'un projecte d'Ateneu a la Fabra i Coats...

Al saber que l'ajuntament havia adquirit els terrenys, i que es podien demanar equipaments públics, l'AVV de Palomar va convocar diverses entitats. Aquí es va valorar que calia un Ateneu de Cultura Popular real, gestionat per la pròpia gent. A partir d'aquí surt una comissió paral·lela, on Diables hi era, amb altres entitats, i on es creu oportú parlar de què s'hi volia fer i apostar-hi fort. Can Fabra no és un centre de cultura popular, ni un ateneu, el Centre Cívic ni mencionar-lo, ... ens falta quelcom gestionat per la mateix agent que s'interessa pel que passa a Sant Andreu, no per les administracions, que han d'ajudar perquè és la seva obligació, els agradi o no. Són terrenys públics de Sant Andreu de tota la vida, tenen un valor incalculable, per això intentem agrupar-nos per tirar-ho endavant, tot i que de moment som 3 entitats, tantdebò siguem més.

Alguna última cosa per acabar...

Sí, que vingui gent a l'assemblea. Ens reunim el dimarts a les 21h, tothom que tingui ganes de fer això que fem, d'implicar-se més o menys, de passar una bona estona, que no tingui cap problema en venir i veure com som, veure què fem.. el dia 30 és una bona oportunitat per veure tot el que fem, des d'algú que va amb xancles, l'altre que crema una carretilla...